

„Soča“

izhaja vsak petek o poldne in velja s priloga „Primorski“ in „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto gld. 4.40,
pol leta 2.20,
četrt leta 1.10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglase pri upravnistvu.

„Primorski“ izhaja vsakih 14 dni ob enem z neravnimi (nepar) „Sočinskimi“ številkami.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izidejo listi že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Oznaniila

in „poslanice“ plačujejo se za štiristopno petil-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,

7 2

6 3

Večkrat — po pogodbi. Za večje širke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Ninski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti vel. vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvo, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Soče“, — Neplačanih pismen uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnistvo je v Marzinjevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

Dr. Ferjančič o solstvu in sodstvu na Slovenskem.

V zadnji številki smo podali glavne misli govora, kateri je imel dr. Ferjančič o priliki splošne proračunske razprave v državnem zboru. Bolj obširno smo podali le tisti del govora, v katerem je po vrednosti zavrnil prof. Šukljeja. Danes naj pa doslovno podamo oni del, v katerem je omenjal šolske in sodne odnose na Slovenskem. Dr. Ferjančič je dejal med drugim. (Po „Slov. Narodu“):

Neki član skupine, h kateri pripadam jaz, govoril je v odseku še o več drugih zadevah, na katere se hočem, ker se k temu tako rekoč primoranega čutim, tudi jaz vrniti.

Govoril je namreč o nedostatkih na goriskih gimnazijah. Ti nedostaki in ovire dale bi se pa prav lahko odpravili, ako bi se napravile tam slovenske in italijanske paralele. Minister je, ko se je razpravljalo o srednjih šolah, izrekel načelo, po katerem je bil pripravljen, povsod izvesti premenbe, katere bi zahtevali bodisi poslanci ali pa deželni zbori. To načelo je pa vsekako presplošno, da bi mu ni pritrilil zamogel, kajti da bi bile premenbe od vseh poslancev ali pa od deželnih zborov odvisne, potem se nam ne bi bilo nadejati, da bi se na Štajerskem, na Koroskem ali pa v Trstu izvršile na našo korist. Uprav glede Gorice pa bi se dalo to načelo — o tem sem prepričan — prav lahko izvesti, kajti kolkor poslanci toliko tudi deželni zbor so z menoj jednih misli ter si žele teh premenb.

Gospod naučni minister se je glede ljudskih šol izrekel za isto načelo, katero smo mi kot jedino pravo vedno zagovarjali, namreč, da bodi v ljudskih šolah materinska podlaga pouku. Ako se hoče ravnati po tem načelu, čaka ga na Koroskem mnogo dela, pobrine se lahko za razmere ljudskega solstva v Trstu in v Gorici, ko bo treba skrbeti za slovensko mladež. Vrnemo se sicer k temu predmetu, ko se bo razpravljalo o sodstvu ali priporočil bi vendar že pri tej priliki gospodu naučnemu ministru, da naj boče posebno kar se tiče predlogov v tej zadevi od strani koroskih šolskih oblastev, jako oprezen. (Prav dobro!) Kako utemeljena je previdnost v tem pogledu, dokazuje naj na preživ način slučaj, ki se je dogdil v najnovejšem času. Pred kratkim časom je bil za smohorski okraj na Koroskem imenovan šolski nadzornik. Ta mož se je odlikoval na zadnjem shodu nemške stranke v Celovcu.

Bilo je to v jeseni l. 1892. Spravili smo sicer ta shod v tej zbornici že v razgovor ali vseh podrobnostij nismo omenjali. Z ozirom pa na to, kar se je zgodilo, ne morem tega opustiti. List „Freie Stimmung“ je namreč dne 12. novembra 1892. priobčil pesem, s katero se je pozdravil omenjeni shod. Ta pesem se začneja s pravljico, kako je prodril zmaj na Korosko in tam pustosil ter pripoveduje nadalje, kako je zbrano ljudstvo zmaja premagalo. S tem zmajem prispodablja pesem težnje slovenskega koroskega ljudstva ter se na jethem mestu tako — le glasi (bere):

„Es ist als wolt“

Nun abermals der giftige Drache wachsen
Im Kärnterland! Und erinde fallen ein,
Ja, Feinde von den Karawanken her!“

In kakor je pozival koroski vojvoda ljudstvo, da premaga zmaja, poziva je pesem, da zatre na novo vzrasti hotečo zmajsko zalogo tako — le (bere):

Vernichtung muss ihm werden

Dem Drachenzurm, der wieder wachsen vill!
Zermalnen muss der Kärntner ihn, das merket,
Zermalnen, ja! ehvor er gross geworden!“

Tako se piše na Koroskem o slovenskem domaćem ljudstvu. Ustojim si opomniti, da ne bi prišel na svillo ta časnikarski eksces, ko bi imel jaz kot državni pravdnik o njem soditi. (Priljubljenje!) Kakor rečeno, omenjali smo reči, ki so se godile na tem shodu nemške stranke, ne da bi bili omenjali vseh, ali oziroma se na to, da je postal takšen pesnik okrajni šolski nadzornik na Koroskem (Čajte! Čajte!) ne morem tega več opustiti. Imenovan je bil za smohorski okraj, v katerem živi 10.000 prebivalcev in sicer 5000 Nemcev in 5000 Slovencev. Možu je dana torej zdaj prilika, da „stré“ polovico prebivalstva v tem okraju. Kako bode tak mož svojo delavnost razvijal pri šolski mladini, osebno me slovenskimi učenci, kaže nam zgorej omenjena pesem, katera nam v preživem svitu oskrljuje učiteljske in šolske razmere. Kakor sem že omenil, se hode o tej stvari še nadalje govorilo, ko pride na vrsto razprava o proračunu naučnega ministerstva, a zdelo se mi je umestno, ministerstvo že zdaj na ta slučaj opozoriti, kajti domnevam si, da ni člo o prošlosti tega moža poučeno, ko ga je imenovalo. Ta izgovor bi bil morebiti veljaven za naučno ministerstvo, nikdar pa za lokalno šolsko oblast, kajti uprav neverjetno je, da ne bi ona, ki ga je predlagala za šolskega nadzornika, ničesar ne vedela o teh dogodkih in moževi prošlosti.

žek, ogledujoč svojega morskega stražnika.

„Za vraga!“ murra Gjuka, gledajoč za belkastim dimom, ki se je vedno bolj zgrubljal proti Štajerskej.

Pri „zlatem žrebetu“ je Gjuka s tovarišema kmalu potopil v zlatem vinu sladke spomin na plavalaslo vilo.

Tudi Gjuki pride hitro ura, da ga odnese pasja para iz Zagreba. Kam? Na Dunaj, učiti se doktorstva.

Sestra mu je dala na pot sladke kolač in srčen poljub, mati pečenega purana in — iskren blagoslov, a oče lepe nauke in kar je najvažnejše, debel vrtik onih rudečih podob, katerih gospod finančminister Plener tako silno potrebuje, — kakor mladi gospodje „doktorji“.

Tudi Gjuka je šel zobat.

Mladi „doktorji“ so velika gospoda, a Plenerjeve podobice spadajo, ako ne poologiji, pa vsaj po naravi v razred krilatih ptic. Logičen nasledek teh dveh premis je večkrat — tema v žepu doktorjevem. Iz tega zopet sledi, da mora občevati mlada gospoda zaradi različnih potrebščin z ono vrsto ljudi, katerim pravijo navadni ljudje „upniki“, mladi doktorji pa „manijeji“.

Tudi Gjuka je imel kajpada več „ma-

Govorilo se je pri posvetovanji o proračunu tudi o justičnih zadevah in ponudila se nam je priložnost, staviti na gosp. pravosodnega ministra nekoliko vprašanj v proračunskem odseku, na katera nam je tudi odgovoril. Gospod pravosodni minister je v proračunskem odseku sam priznal, da se sodnijska oblastva nikakor ne poslužujejo slovensčine v isti meri, kakor to zahtevajo razmere in pa ljudski blagor. Kazalo se je posebno na to, da se odreka slovenskemu jeziku pravica in to že 44 let sem, katera ji pristuje po 27tem členu pravdnika za najvišje sodišče, pravica namreč, da mora najvišje sodišče razsodbo ne le v nemškem, ampak tudi v slovenskem jeziku izdati, ako so nižje sodnijske oblasti razpravljale o tej stvari v slovenskem jeziku. In niti najmanjši razlog ne govori za to, da se postopa tako, kakor se je doslej postopalo; kajti ako je bil jezik sposoben, da so zamogle v njem razpravljati nižje instance in to je slovenski jezik bil, kakor je večletna poskušnja pokazala — potem je moral sposoben biti tudi za uradovanje višjih oblastij, saj vendar ne govorimo in ne pišemo te druge jezika kakor prve instance; na drugi strani more se pa s pomočjo prestavljavev vse to vršiti. Zato pa ne morem uneti, zakaj se slovenskemu jeziku to odreka, kar je za druge jezike kakor v najnovejšem času za hrvatski jezik dovoljeno. Tržaška visja nadsodnija je, kakor z zadovoljstvom konstatujem, tudi že tako uvela, da zdaj svoje razsodbe samo v slovenskem jeziku in uverjen sem, da bode visoka justicijsna uprava tudi grško nadsodnijo k temu pripravila, ako bi sama ob sebi tega ne storila.

Pri razpravi o justični upravi bil je govor tudi o porotah osebno pa o onih na Primorskem. Gospoda moja! Mi ne bomo nikdar dopustili in se bomo temu vedno upirali, da bi v deželi, kjer prebiva ogromna večina Slovanov, sodniki sodili, ki so nevesči zaoženčevega jezika in jezika priče, o čemur se moramo haš v Primorji pritoževati. V teh slučajih poslužuje se nič kaj zanesljivih nepopolnih in izvanrednih pripomočkov, namreč tolmachev. O takih in enakih slučajih se je že večkrat govorilo, pa saj se dajo tudi po obstoječih predpisih glede sestave porotniških list odpraviti ti nedostaki. Mi se ne pritožujemo zato, ker so porotniki Italijani, naj le bodo Italijani, to nas malo moti, ali razumejo naj tudi zaoženca in priče. Pri tem nas vodi

nihejeev“, a posebno jednega, ki ni bil samo

krivoverec, temveč pravi pagan.

Ta pagan je bil pleno titolo gospod Vendelin Venčiček „tailleur des habits pour messieurs“ ali slovenski rečeno — krojač. Gospod Venčiček je bil krtačega nosu, debelih ježastih obrvi, vedno smehljačotega se obraza brez brk ali bradat a la Gorilla, „telesni“ krojač zdravniške fakultete, a manihejec par excellence. Gospod Venčiček je vihal mlade doktorje, kakor krvoločni pajek sirote mušice.

Posebno nesrečna muha je bil naš Gjuka, katerega ime se je tudi svetilo v črnih bukvalah Venčičekovih.

Gospod Venčiček je bil sicer tudi dober Slovan, kakor Gjuka, ali — krojaški račun se žalibog ne stringajo s slovansko vzajemnostjo. Drugi „manijeji“ so hodili h Gjuki le tačas, kadar je sploh navaden čas „delati vizite“, a Venčiček je bil že na vratih, ko se je sonce prikazalo pa oknih ter vprašal dretnotnega „doktorja“ ali je prišlo „debelo“ pismo iz Zagreba. — To se je ponavljalo vsak božji dan.

Nekdaj se je Gjuka razjezil ter se je izogibal krojaškim napadom.

le v prvi vrsti korist pravičnega in zanesljivega sodstva. Poleg tega se pa tudi užaljene čutilimo, da so, kakor sem že omenil, take razmere mogoče na Primorskem, kjer žive Slovani v veliki večini.

Temu je pritril tudi neki pravnik, ki spada k levičarjem in je tudi v proračunskem odseku izrečno priznal, da morajo biti take razmere odstranjene, in sicer, ako bi drugače ne šlo, celo s tem, da se spremeni zakon. Ta pravnik je bil poslanec dr. Menger, zato pa mislim, da nima tudi konfliktja najmanjšega vzroka dopustiti, da se take nečutenosti še nadalje godé.

Srednja stranka na Kranjskem.

V Ljubljani, 25. aprila.

V poslednjem svojem govoru je gospod profesor Šuklje v državnem zboru izjavil, da sta na Kranjskem le dve politični stranki, jedna je za koalicio, druga pa proti nji. Gospod profesor je s tem le izrekel nekako svoje želje. Nasprotnike koalicio je naslikal za državi nevarne življe, katero je treba pobijati. S tem se je gospod profesor nadejal, da pridobi vlado, da bode z vso silo podpirala koalicio na Kranjskem. Ta Šukljejev govor ni našel prijaznega odmeva pri nobenem slovenskem listu, celo pri tistih ne, ki sicer zagovarjajo koalicio.

Kakor je že znano čitateljem našega lista, so se že med deželnozborskim zborovanjem vršila nekaka pogajanja o osnovi neke koalicijske stranke na Kranjskem. Tako stranko posebno želi tudi sedanjí deželni predsednik, ki nima v deželi nobene prave opore druge nego pri nemški stranki, ki pa na Kranjskem vsaj pri prebivalstvu nima dosti upliva. Najhuje se je izmed Slovencev za tako stranko trudil gospod profesor Šuklje. Ali sreče ni bilo. Pa nikakor ne smete misliti, da bi v kranjskem deželnem zboru ne bilo pravili življe za koalicio. V obeh narodnih strankah je lepa vrsta mož, ki bi kaj radi hodili po dnu in strni z vlado. Murnik, Detela, Papež in še več drugih bi silno radi vstopili v tako stranko, toda imajo nekaj strah pred javnim mnenjem. Prebivalstvo bi gotovo čudno gledalo, ko bi poslanci, ki so voljeni na podlagi narodnega programa, hodijo z nemškutarji. Govori se pa tudi, da je tudi neko nasprotje zaradi vodstva. Šuklje je jako oblasten, in

Vsako jutro je vstal zgodaj, pa hajd — v Prater. Do tja ne sega Venčičkova mreža — misli si Gjuka.

Nekoga dne — bilo je popoldne — sprehajal se je nadobudni naš Gjuka po Praterji in glej pred njim — ono lepo modrolaso vilo, v katero se je bil zaljubil na zagrebškem kolodvoru. „O!“ — vzklíkne Gjuka veselo in ne zapazi niti starke poleg nje.

Deklica se milo nasmehne, a starka jo povleče v omnibus, ker je začelo rositi.

Tudi Gjuka misli stopiti v omnibus, že se je zaletel za vozom, ko se pokaže iz njega krtaš nos — Vendelina Venčička, — a naš Gjuka — beži!

Lahko se je sprejati po Praterji, kadar je lepo vreme, a narobe, kadar je deževno.

Doma preži Venčiček; kavarnar tudi noče več čakati, dež pada čeli dan, kam hočeš?

Kam drugam, ako ne k Milanu, ki stane tukaj blizu. Milan je bil čuden gost. Z nikomur v hiši ni govoril, hodil je svojo pot ne ozirajoč se niti na desno, niti na levo; no, Milan je bil pravi pravcati sin junaške krajine.

Gjuka izpove Milanu svoje gorje s proš-

Bledi mesec.

HUMORESKA

Hrvatski spisal Avgust Senoa

Postavil Piter Medvešek.

„Fertig!“ — „Gotovo!“ zavpije železniški vodja na zagrebškem kolodvoru. Stroj zažvižga, vozovi se začno premikati: premicejo se hitreje in hitreje in dré! oddrdra železnica proti Štajerskej.

„Za vraga!“ reče jeden izmed trojice mladeničev, ki so stali na postaji in vrže ježno ostanek smolke ob tla. Bil je črnkast človek, tanek in čil, no, prava hrvatska kri.

„Kaj ti je, da si tako nevoljen, Gjuka?“ vpraša ga tovariš, obližujen človeček s kozjo bradico, skakljajoč na tankih nožicah kakor komedijantinja na železni vrvi.

„Jožek!“ reče tretji mladenič drugemu in mirno kadi. „Jožek, tebi se glavica vrti vedno okoli visoke politike, pa si vendar slep, kakor tvoj stražnik na zakajani pipici. Kaj nisi videl lepe plavice v tretjem vagonu, za katero so se ozirale Gjukine oči? Pa kakó sladko se mu je skratek smehljal, dokler je ni odnesla pasja para v štajersko deželo.“

„Mila je šla zobat“ — deklamuje Jo-

maršikdo bi ne maral biti pod njegovem vodstvom. To je ovrhalo, da se taka stranka ni osnovala.

Gospod Šuklje je pa, to mu moramo priznati, odločen, kadar gre kako reč dognati. Njegovo vstrajnost smo videli pri dolenski železnici. Poprej ni odjenjal, da je dosegel, kar je volilec obljubil. Njegovo delovanje za dolensko železnico je bilo jako mnogostransko. Tudi sedaj ni obupal. Šel je na deželo, da je prebivalstvo obdelaval za to stvar. Mislil si, ako prebivalstvo, ali vsaj uplivnejše može pridobim, pa pojde. Mnogi poslanci pristopijo vladni stranki, ako bodo videli, da nimajo pričakovati nasprotja pri volilcih. Kaj je gospod Šuklje opravil pri tem svojem potovanju, ne vemo. Nekateri trdijo, da se je precej potrt povrnil na Dunaj. Toliko je gotovo, da svoje misli o koaliciji še ni popustil. Njegovo delovanje pa ni tako brez nevarnosti, kakor bi kdo mislil. Kranjec je praktičen in vlada ga dobi na svojo stran, ako bode umela porabiti to njegovo lastnost. Sedanjí deželni predsednik je res Nemec in ima zato rej manj upliva, nego ga je imel Winkler, ali treba je pomisliti, da v gospodarskem oziru več stori za deželo. Winkler ni imel upliva na Dunaju in se torej ni upal oglašati za kako pomoč, ali če se je oglašil, se na željo njegovo niso ozirali. Sedanjí predsednik je za vodovod v Suho Krajino izposloval celó večji donesek od države, nego se je sprva zahteval. Vse take stvari bodo pa znali dobro uporabiti vladni privrženci na Kranjskem. Zato lahko rečemo, da preoptimistično sodijo tisti, ki mislijo, da je položaj manj nevaren, nego je bil za Winklerjeve dobe.

Narod tudi še ni politično dovolj omikan, da bi se mogel upirati takim mahinacijam. To nam je pokazala baš Hohenwartova zaupnica. Da so ljudje vedeli, kaj so podpisali, gotovo bi ne bili šli na led. Sploh pa, kdor je podpiral Hohenwartovo zaupnico, mora biti, če je dosleden, tudi za Šukljejevo prizadevanje. Šuklje noče nič manj pa tudi nič več, nego da se Hohenwartovo delo holje dovrši in utrdi. Najmanjšega nasprotja v tej stvari ni mej Hohenwartom in Šukljejem.

Če stvar pride v tir, utegne obema narodnima strankama še nevarna postati. Naj se koalicijska stranka le osnuje, pa začno odpadati nezanesljivi elementi na obeh straneh. Posebno za konservativno stranko bode stvar kočljiva. Tega na Kranjskem pobijati ne bodo mogli, kar podpirajo na Dunaju, ker sicer bi pač prebivalstvo jelo prihajati do prepričanja, da gospodom ni nič za stvar, temveč le za svoje strankarske in osebne koristi. Gospoda Klun in Povše bi tudi v deželnem zboru ne mogla drugače postopati, kakor postopata na Dunaju. Ta dva moža sta pa dva glavna stebra konservativne stranke na Kranjskem.

Govori se, da je pri zadnjih volitvah za mestni zbor tudi vlada imela svojo roko pri znani čudni agitaciji, ki je hotela spraviti Nemce in Slovence pod jeden klobuk. Gospodu Heinu ne ugaja ljubljanski mestni zastop, ker se mu zdi, da je preračikalno naroden. Zato je pa na neki čuden, ne se povsem pojasnen način zasejal to agitacijo, katero so oskrbljevali nekateri konservativci, in se je neposredno podpirala tudi v konservativnem glasilu. Vsekako je pomenljivo, da se njo, da dabi pri njem zavetje pred arcimanihejem Vendelinom.

„E, ostani tukaj! Na knjige, cigare, jaz grem na vseučilišče, Bog!“ reče Milan, pritisne klobuk na ušesi in odide.

Gjuka si užge cigaro, leže na diván in ogleduje sobo. Na levi strani so bile duri, od tam se sliši šumenje ženske obleke. Gjuka vzame z mize zvezek hrvatskih izvirnih novel. Čita.

Na stropu je bila naslikana zvezda. V njo je upiral oči in jej štel trakove.

Pri tretjem traku se spomni plavolaske, Vendelina in omnibusa, zopet reče „neumnost“ in šteje dalje.

„Vidiš!“ začne modrovati, „ko bi ne bil tako len, kakor si, mogel bi poiskati sorodnico Milico. Nikdar je nisi še videl.“

Mlada je. Na Dunaju stanuje pri teti. Oče ti vedno piše, da poišči jo. A kje stanuj? Stari moj mi je dal naslov, a jaz sem ga izgubil. Neumnost!“

V drugi sobi je začela biti ura in koj zaigra pesem:

„Bledi mesec, tebi tožim.....“

Gjuka nastavi ušesi, da posluša uro igralko. Igranje preneha. Gjuka šteje trakove zvezdine dalje in prične žvižgati: „Bledi me-

je vsa ta agitacija vsršla tudi pod pravezo dobrega gospodarstva, pod kakersno pretezo se tudi hoče skleniti koalija. To kaže, da je mej obojima gibanjem bilo nekaj zveze, če tudi morda nekateri bolj podrejeni sodelujoči faktorji tega niti vedeli niso. To gibanje pa ni imelo nobenega uspeha. Pripomoglo je le, da je prišlo volit nekaj več volilcev, kakor bi jih bilo sicer. Tisti, ki so bili sprožili nasprotno gibanje, se volit niso bili prišli. Gospod Prosenec, ki je bil uprizoril to gibanje, ne boče žel slave, kakor grof Hohenwart, ker v ljubljanskem mestu ni dovršil tako „odločno konservativnega gibanja“, kakor ga je grof Hohenwart na Dunaju.

Govori se, da se osnuje tudi poseben list, da bode delal za koalicijo v deželi, ali pa zato pridobé „Novice“. Vse je mogoče, če vlada dá denar. Tudi bi se s tem napravilo precej zmešnjave. Slovenskega naroda pa to ne uniči, prebil je še hujše čase. Prave življenske sile pa ta koalicija ne bode imela, ker bode živel le od vladne podpore. Ko se pa na Dunaju razmere premené, tedaj pa sapa odpise koalicijo in njene očete, ako se narod poprej ne zavé in jih ne pomeče. Največja nevarnost tiči le v tem, da se s tem le preveč zaseje nerodna mlačnost; zato je pa dolžnost narodnjakov, da teh spletk mirno ne gledajo, temveč jim napovedó najbrezobzirnejši boj.

Domače in razne novice.

Poroča. — V torek se je poročil g. Adolf Kúrner, oskrbnik posestev deželnega glavarja in župana v Št. Petru pri Gorici, z gospico Reziko Jamboor, rojeno Dalmatinko, zadnja leta naseljeno v Gorici. Mlademu parčku: Mnogaja ljeta!

Boj za slovenske šole v Gorici. — Deželni šolski svet je bil naložil naši mestni gospódi, da bi morala že do 15. sept. 1893. dovršiti vse potrebne poizvedbe v zadevi slovenskih ljudskih šol v Gorici. Ali se danes ni vse končano! — Toda čujte! Naši prijatelji v mestni hiši so iznašli nov način zavlačevanju. Ker je v novi sestavi mestnega šolskega sveta nekaj novih udov, hočejo ti strašno veatni šolniki vsi od kraja prav korenito proučevati to šolsko zadevo, za kar bodo potrebovali seveda vsak po nekaj mesecev. saj — Slovenci lahko čakajo. Uprašamo: Ali se ne pravi to burke uganjati z ukazi višjih oblastnij? Ali bo deželni šolski svet še nadalje trpel tako predrznost naše mestne gospóde?!

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ učne zavode je dalje došlo: Gosp. Ivan Lapanja v Kobaridu 1 gld. — Preč. g. Josip Sovdat, župnik v p. v Vrtovinu, 3 gld. — Gosp. Ant. Klančič, župan v Podgori, 2 gld. — Gosp. Jos. Radikon, podžupan v Podsubotinu 1 gld. — Županija Kojsko-Smartno po županu g. Ant. pl. Reja v Kozani 50 kron. — Občini Podgora 30 kron in Pevma 20; oddelka Podsubotin 10 kron in Št. Maver 10 kron. Novi veterani v Črničah zložili 81 kr.

Presrečna hvala rodoljubnim darovalcem!

Volitev v I. razredu za mestno starišinstvo gorisko. Židovsko-liberalna laska stranka je že postavila štiri kandidate, ki

sec“. — Iz druge zaklenene sobe se oglasi tenko žensko grlo in s hrvatskimi besedami prepeva: „Bledi mesec“.

„Bledi mesec? — Čudno! Hrvatica?“ skoči Gjuka.

Iz druge sobe se čuje, kakó nekdo uro navija. Ura zopet igra, Gjuka zopet žvižga, hrvatski glasek zopet poje in tako — dva tri, štiri, petkrat.

Gjuka bi rad pogledal skozi ključavnico, a na drugi strani stoji omara.

Konečno se ohrabri in vpraša: „Oprostite, lepa rojakinja, koliko je ura?“

„Pet, gospod rojak!“ oglasi se z druge strani miljen glasek.

Gjuka je hotel dvogovor nadaljevati, a tam stopi v sobo po glasu stara žena, ki reče mladi, naj se hitro opravi.

Gjuka teče na ulico, da bi morda mogel opaziti svojo rojakinjo na oknu.

Gledal je pazljivo in že se odpirajo oknice, že opazi belo ročico, a po ulici se sliši pek, pek — stopinje Vendelina-Venclička naravnost proti njemu.

Revež, joj in gorje, zopet ubeži!

Druzega dne je Gjuka na vse zgodaj pri Milanu.

„Milan, za božjo voljo, reci mi, kdo je

bodo gotovo tudi izvoljeni. — Neki listič, ki se na vse preteze vsiljuje in trosi po slovenskih hišah, vedel je učeraj povedati, da se je med Italijani sestavila tudi neka druga lista, katerej na čelu je imé našega poslanca visokor. g. grofa Alfreda Coronini-ja. Ne vemo, od kod je imenovani listič dobil to novico, za katero se navdušuje in ob enem smeši z vsako besedo. Mi smo že povedali, da Slovenci se tudi letošnjih volitev ne udeležujemo. S tem je bilo onem naznanjeno, da tudi nikdo naših mož ne bo kandidoval, niti ne dovoli, da bi ga kdo kandidoval. Zató je tudi naravnost nespametno govorčenje o kandidaturi grofa A. Coroninija, ki ničesa ne vé o tej kandidaturi in bi nikakor ne sprejel niti morebitne izvolitve. — Vsled tega moramo odločno zavračati lahkomišljenost, s katero se objavlja taka novica, ki bi gotovo ne imela drugečnega uspeha, nego da bi nasprotniki govorčili o volilnem boju dveh strank, v katerem so oni sijajno zmagali stranko grofa A. C.

Interpelacija. — Poslanec grof Alfred Coronini in tovariši so podali interpelacijo v zadevi znane volitve enega učiteljskega zastopnika v mestni šolski svet goriski, pri kateri so bili letos prvič izključeni vsi c. kr. učitelji. Interpelacija je prav rezka. Ali ker smo o tem predmetu obširno pisali, smo dosloven prevod opustili. Radovedni smo na ministrov odgovor. — Umetna bi bila tudi interpelacija o znani nečuvstvu drzni K.-D. spletki v zadevi enega učiteljskega zastopnika v okrajnem šolskem svetu tolimskem, kakoršno je neoporečno osvetlil naš dopisnik v 14. številki našega lista.

Iz Bolea nam poročajo, da je tamošnje „Pogozdovavno in opleševalno društvo“ tudi letošnjo pomlad začelo pridno nadaljevati svoje prekoristno delovanje. Ulice v Boleu se prav lepo urejujejo in čedijo. Prav, le naprej takó!

Izpod Predela: — „Prav veseli smo bili, da se je naš poslanec veleč. g. dr. Anton Gregorčič spominjal tudi predelske ceste, ko je zagovarjal naše potrebe v proračunskem odseku državnega zbora. Ali ker je nevarnost mnogo večja nego se sploh misli, prosimo prav nujno vse merodajne kroge, naj bi se ta cesta čim prej popravila, ker vsak hip se je bati kake nesreče. — Cesta je po zadnjem viharju sploh slaba. Posebno nevarna je od inlina naprej, kjer se je celó ob suhem vremenu cesta udrla prav nad 60 do 70 metrov globokim prepadom: čiste ceste je ostale le še seženj, a pri kraju je zagrajene z gnilim tramom od telegrafa. Ljudje se bojé, voziti se tam mino in stopajo vselej z voza. Neznanim voznikom in celó po noči bi se pa utegnla pripetiti velika nesreča. — Čudno je, da se tukajšnje cestno nadzorstvo nič ne zgane!“

Državni zbor. V seji 25. t. m. razpravljaj se je proračun ministra za bogočastje. Pri tej priliki oglašil se je tudi naš poslanec dr. Gregorčič ter zahteval, naj se izda izvršilna naredba k zakonu od 7. januarja t. l. o plačah stolnih korarjev, ki imajo od 1. jan. naprej pravico do novih plač. Vladni zastopnik je odgovoril, da se to zgodi v nekaterih dneh in da nove plače se bodo postevale na vsak način od 1. jan. naprej. Poslanec je dalje priporočal, naj bi vlada predložila načrt postav o duhovskih plačah,

tvoja gospodinja: ali ima tudi hčer? — reci!“

„Ravno pred dvema urama je odšla“ — odgovori Milan.

„Oh, to je zopet neumnost. Ne veš, kako se imenuje? Saj mlada je Hrvatica.“

„Vidiš, tega jaz nisem vedel. Ne vem, kako se zove.“

„In ti stanuješ tukaj že dva meseca?“

„E, staro sem videl, a mlade nisem.“

„Oh neumnost nad neumnostjo!“ rzklikne Gjuka in se udari z roko ob čelo.

„Zakaj?“ odvrne hladnokrvno Milan.

* * *

Krojač ni več mučil Gjuka. Umirilo ga je nekaj Plenerjevih podobice.

Nekega jutra potrka zopet nekdo na vrata. Že je mislil mladi doktor, da je zopet kak „manihejec“, ko vstopi — njegov stari — oče.

Poljubila sta se, pozdravila se, a oče reče:

„Gjuka, pojdiva k Milici! Jaz sem njen oskrbnik.“

„Dragi oče —“ ugovarja mladi doktor.

„Kaj nisi bil še pri njej? Nesrečen

po kateri naj bi se zvišali posamezni postavki ter olajšali predpisi glede fasij. Stavlil je dalje dve resoluciji: eno, da bi se uredile stolice za modroslovje na bogoslovskih učilišcih, drugo, da bi se odločile stalne plače predstojnikom v škofijskih semenišcih. Slednjí je opisoval zapreke, ki se stavljajo na Koroškem pravilni (slovenski) pisavi slovenskih imen, ter zahteval, naj vlada izdá naredbo (približno, kakor za Istro), da se smejo na slovenski zemlji pisati slovenska družinska, krajevna in hišna imena s slovenskim pravopisom v matičnih knjigah. Proračun se je sprejel po predlogu vlade, povišan za ono vsoto, ki je potrebna vsled prej omenjenega zakona od 7. jan. t. l.

Ponarejeni petdesetaki. — Ker je bilo v Furlaniji menjenih več krivih petdesetakov, so zdaj Furlani takó v strahu, da sploh nočejo več sprejemati tega papirnatega denarja.

Orožnih vaj se bodo morali letos udeležiti rezervisti iz l. 1885., 1887. in 1889.; nadomestni rezervisti leta 1887., 1889. in 1891.; v stan mostva preloženi nekdanji jednoletni prostovoljci, kateri nimajo več pred seboj 7 let rezervne službe in ki so obvezani do več orožnih vaj, kakor bi jih zadelo po njih nabornih letnikih; in slednjí oni rezervisti, kateri se morajo udeležiti vaj mesto v letu 1893.

Lahonska predrznost. V okolici dolinski blizo Trsta je bil ples, kjer je bilo polno domačega ljudstva in tudi gostje iz Trsta. Mej poslednjimi je bil tudi neki slovenski renegat, ki je bil toli predrzen, da je zahteval, naj godba zaigra psovalno pesem „Lasse per“. To je jako razburilo domačince, ki so takoj zahtevali, da godba zaigra cesarsko pesem, kar se je na mah zgodilo. Lahoneček se je pa tako razljutil, da je zasramoval celo cesarsko pesem. Sreča njegova, so rekli domačini, da jo je popihal.

Potrjen zakon. Nj. Vel. cesar je potrdil načrt zakona, ki ga je sklenil deželni zbor istrski glede spremembe nekaterih §§. statuta zemljiško-kreditnega zavoda istrskega.

Primorsko planinsko društvo napravi o Binkoštih izlet v Ljubljano in Idol. Slovensko društvo tega imena pripravlja se za dostojen sprejem cenj. gostov.

Hrvatski gimnazij na Reki. Vlada je odredila, da se hrvatski gimnazij na Reki preseli na jesen iz „madjarsko-italijanske“ Reke v hrvatski Sušak.

Slovansko bogoslužje. Nadbiskup zagrebški dr. Juraj Posilović, izdal je pastirski list, s katerim odreduje, da se v škofiji senjski uvede staroslovansko bogoslužje. Pastirski list pravi, da je glagolitski misal, izdan v Rimu l. 1893., dragocen dar sv. Očeta, ter da ohranijo Hrvatje bogoslovljen spomin na 50 letni skofovski jubilej sv. Očeta. Slovanska liturgija je posebna svobodščina Hrvatov, tem dragoceneja, ker more služiti kot sredstvo v združenje vseh Slovanov v jedno krščansko cerkev.

Knjiga za tujec. — Vsled nekega naročila bo naša tiskarna prihodnji teden tiskala knjigo za tujce. Naši gostilničarji imajo zdaj lepo priliko, da si to knjigo oskrbe za male krajezarje. Vsakdo naj pové, koliko stranij naj bi knjiga obsegala in je li želi vezano ali ne.

otrok! To sem si mislil. Pojdi, zdaj moraš, ona je v vasi Dornbach“.

Odpeljala sta se s „lijakerjem“. Usprejela ju je stara tetka.

Milice ni bilo v sobi, sprehajala se je na vrtu.

Gjuka ni vedel, kaj dela, kako naj odgovarja na silo tetkinih vprašanj; še bolj ga zmeša ura igralka, ki je začela igrati: „Bledi mesec!“ Tetka poslje po Milico.

V sobo se zasliši zvonek glasek, v sobo priskaklja Milica — ona lepa plavolaska od zagrebškega kolodvora, ona Milanova sosedica in zakliče:

„O dragi striček! O gospod Gjuro! Že dolgo vas poznam, po fotografiji, od zagrebškega kolodvora in po „bledem meseci!“

„Da! Po bledem meseci“, odgovori zmesan Gjuka.

* * *

Ko sta pozneje Gjuka in Milica, mož in žena, gledala sijajni mesec, rekla je večkrat mlada gospa: „Glej, to je ta „bledi mesec“.“

„A zdaj mu nimam nič več tožiti!“ reče Gjuka in poljubi svojo ženko.

V Batah je 13. februara t. l. kakor smo poročali, strela močno poskodovala zvonik cerkve sv. Lovrenca. Zdaj je pa zvonik že popravljen. Delo je izvršil v popolno zadovoljnost občanarjev g. Frane Valentinčič, zidarski mojster v Kanalu.

Dolenjska železnica. Proga Grosuplje Novo-Mesto se slovesno odprla dne 30. oziroma 31. maja. Dne 1. junija se izroči proga splošnemu prometu. Pred otvoritvijo bode vozil dne 27. maja tehniško - policijski vlak s komisijo, kakor zahteva zakon. Generalno nadzorstvo državnih železnice pa je dovolilo, da smejo voziti na progi Novomesto-Straža takozvani razdelilni vlaki.

Podpore za zdravljenje škrofuloznih otrok. — Deželni zbor kranjski dovolil je znesek 400 gl. za zdravljenje škrofuloznih otrok v morski kopelji v Gradežu in želi odbor kranjski v ta namen podpore podeliti 8 otrokom, kateri imajo domovno pravico na Kranjskem.

Električna razsvetljava v Škofji Loki nad Ljubljano se napravi že koncem julija letošnjega leta.

Nov šolski nadzornik. Vkljub nemški gonji imenovan je vendarle naš rojak prof. Mihael Zavodljal v Celju šolskim nadzornikom za šolske okraje Brežice, Kozje in Sevnica.

Zgradba novega gledališča v Zavrhu. Pripravljalna dela za zgradbo gledališča na vsučiliščnem trgu so se začela te dni. Graditelj Helmer in Fellner dala sta izkopati nasproti šolske zgradbe sredi trga dva rova, da se preverita o kakovosti zemljskih razmer stavbe, posebno da se vidi, kako visoko sega voda. Kopali so za poskusno na 8 metrov globoko. Temeljni kamen novemu gledališču se položi v prvi polovici bodočega meseca.

Nova železnica na Koroškem. Velikovečani se močno potezajo za železnico iz Moitica v Velikovec in imajo baje se precej upanja, da jo dobe. Železnica bi šla po ravni in bi ne bila predraga, ker ne bode treba mostov. Dolga bi bila 17 kilometrov.

Na Osojskem jezernu na Koroškem nameravajo oskrbeti parnik, kakor ga imajo na Vrbskem jezernu, kar bi gotovo jako ugajalo mnogim tujcem, ki o poletnem času zahajajo tje.

Iz Ajdovščine. — Na splošno željo, izraženo pri zadnji veselici dne 22. aprila, ponovi se opereta „Tičnik“ z drugimi točkami vred to nedeljo (29. aprila) ob 1/2 8. uri v peštorih društva „Edinost“ v Ajdovščini na korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Posebna vabila se ne bodo razposiljala radi pomanjkanja časa.

Vodstvo „pevskega društva v Šturji“, dne 26. aprila 1894.

Koncert v korist dražbe sv. Cirila in Metoda. Naše č. čitatelje opozarjamo že danes na veliki koncert, kateri bode v soboto dne 26. maja t. l. v gledališču Fenice v Trstu v korist šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Za danes omenimo le toliko, da bode koncert tim sijajnejši, ker bode sodeloval naš slaven umetnik g. Trtnik. Vse pobližje objavimo pozneje.

V Kopru se je vršila v torek na učiteljskem veselici v proslavo 40-letnice poroke Nj. Velikanstva. Gojenci so spored dovršili v popolno zadovoljnost razne gospode, ki je postala veselica s svojo navzočnostjo. — Ali neradi in le prisiljeno so gojenci nastopili, ker njihovo narodno čustvo je bilo nemalo žaljeno. Ni jim bilo namreč dovoljeno, da bi svoja lojalna čustva izrazili v svojem jeziku, marveč v oni tujščini, ki pri nas ni niti deželni jezik. Deklamacije v slovenskem, laskem in italijanskem jeziku so bile izključene; enako tudi petje. In vendar so to ueni jeziki na istem zavodu! — Učiteljski kandidatje imajo med seboj izboren tamburški zbor, ki je tudi želel nastopiti. Ali to ni bilo dovoljeno, češ, da tamburanja se gojenci ne učé na zavodu. Da je gojencem le v čast, ako se v glasbi še nekaj več naučé nego jim je dana prilika na zavodu, na to odločujoči možje gotovo niso mislili, ko so navajali tak razlog. Sicer pa vemo, da je slovanstvo tamburice krivo takemu koraku merodajnih činiteljev.

Čujemo, da so v novejšem času celó v cerkvi odpravili petje v deželnih jezikih. Pod prejšnjim ravnateljem, častitljivim starekom Revelantejem, so pri vseh veselicih govorili, deklamovali in peli največ v deželnih

jezikih, a svet se zategal ni podri; tudi v cerkvi so gojenci peli v narodnih jezikih. Zakaj mora biti drugače zdaj, ko je na Revelantejevo mesto prišel mož, ki se šteje kot narodna koncesija za Slovence in Hrvate? Ali brije iz Trsta res takó neprijazna sapa, ki duši vse, kar ni nemško?

Gibanje med ogrskimi narodnostmi jelo se je oživljati. Oholi Madjari se utegnejo prepričati o resničnosti pregovora, ki pravi, da kolikor večji je pritisk, tem odločnejši je odpor. Če prav pomislimo, morali bi se skoro veselili, da Madjari tako besne proti vsem nemadjarim narodnostim, kajti upravo to madjarsko besnenje utegne vzdriniti druge narodnosti iz letargije. In mi ne dvomimo niti za trenotek, da se razmere na Ogrskem premene veliko popred, nego bi si človek mislil, kakor hitro nastopijo narodnosti odločno in solidarno. Res se vidi moč Madjarov naravnost nepremagljiva, ali vse to je sijajna stavba, ki visi v zraku. In menda ravno zato, ker Madjari sami slutijo, da danes ali jutri pride plačila dan, polastila se jih je ona divjost, ki je le na sramoto sedanjemu veku. Na Ogrskem je že tako, da mora priti še slabše, da se obrne potem na bolje. S cerkvenimi predlogami približal se je madjarski šovinizem koncu svoje latinske; rekli bi, da kmalu ne bode več smodnika v njegovih skladiščih. Te predloge so na tudi prava diamitna patrona Žido-Madjarov, določena v to, da sarkno rani nemadjarke narodnosti, da zastrupi svetost družinskega življenja in da slednjič zatre v srcu ljudstva zadnjostled verskega čuta. Te cerkvene predloge značijo torej najgusnejše uasilstvo: napad na narodnost, cerkev in družino. Bogu bodi hvala, da so narodnosti na Ogrskem jele slutiti pretečo nevarnost! Romuni branijo svojo kožo že par let sem prav energično in ne plašijo se niti sodnijskih preiskav niti zaporov, s katerimi je jako radodaren madjarski liberalizem. Sedaj so se začeli gibati tudi Srbi, kar nas posebno veseli. Uprav minole sobote priredili so v Karlovcih sijajno manifestacijo proti cerkvenim predlogom — shod, katerega se je udeležilo do 20.000 oseb. Dolične resolucije vsprejele so se soglasno in med občin navdušenjem. Jako značilno je tudi to, da so ogrski Srbi odličili svoje parnike z avstrijskimi barvami, znamenje, da so do grla siti madjarskega vladanja. Mimo tega nas veseli, da se je shoda udeležilo tudi nekoliko katoliških duhovnikov. Prav tako: od strani Žido-Madjarov proti nevarnost vsem krščanskim veram, a proti skupnemu sovražniku treba skupno postopati.

Kolera v ruski poljski se je pričela. — Po najnovejših poročilih sklepamo, da bo grozila ta strasilna zahtevala veliko žrtev, predno jo preženo.

Ponarejeni petdesetaki se jako širijo po Dunaju. Previdnosti tedaj priporočamo vsakomur.

V Gorici je umrl nagle smrti v ponedeljek ob 1. pop. g. A. Ličen, bivši davkarski nadzornik v Tolminu. Zadnja leta je živel v pokoju v Gorici in je bil nekaj časa tudi uradnik v naši posojilnici. Pogreb se je vršil v sredo popoldne. N. v m. p.!

Razglas.

Podpisani zastoval sem že lansko leto nekako „prvo slovensko rudarsko in rudninsko podjetje“ in prijavil isto v posebnem inseratu.

Inseratu prijavi se je precejšno število udeležnikov, kar pričuje, da je bila moja namera praktična in potrebna. Vender sem iz dotičnih oglasov izprevidel, da se moja misel še tu in tam ni popolnoma razumela, kar jedino prihaja od tod, da v tesnem obsegu inserata o taci zadevah ni mogoče tako obširno govoriti, kakor bi bilo napominani stvari koristno.

Zategadel sem si namenil to zadevo prijaviti še v posebnem razglasu in na širje razodeti svojo namero, da se bomo lože razumeli.

V prvi vrsti je mojemu zapričetemu podjetju namen ta, da se mi morebiti posreči, najti novo pot, kako bi se našemu domačemu pešajočemu blagostanju pomagalo nekoliko na noge, to se pravi, da podam svojim rojakom priliko, da se tudi v stroki rudništva okoristijo, v kolikor in kjer je to ravno mogoče.

V naših zemljah, kakor sem se osebno prepričal, nahajajo se še tu in tam mineralne tvarine, ki utegnejo imeti neko trajno denarno vrednost, katerih pa nikakor ni mogoče izkoristiti, ako ostanejo tuja rudništva in tudirudninske obrti nevesejim ljudem. Da se tu in tam marsikdo zanima za rudništvo in tudi mnogo novcev potroši za to, je vže kaj starega, saj le prerado dostikrat

mika človeka to, kar leži skrito globoko pod zemljo. Toda žalostne izkušnje kažejo, da je večina za rudarstvo unetih ljudi žrtvovalo celo svoje premoženje in vse za slepo upanje, kar nekako „ez noč“ obogateli, le vsled tega, ker jim ni bilo dovolj potrebne previdnosti za izkušnje, se vže pa, ker niso razpolagali z dosti poznavanja onih tajnosti, ki se skrivajo v sestavi rudnin.

V kolikor se mi more posrečiti, da krenem s pomočjo podatkov na praktično stezo, v naprej ne morem obetati, vsekako pa tukaj javno v prid vsacega deleznika izrečem, da ne bodem dajal nikomur povoda, udajati se slepim nadam in bodem samo na podlagi treznega prevdarka in dognanih preskušenj povedal vsikdar stvarno svoje mnenje.

V prvo samo prijazno povabim vsakogar, ki ima ali v svojem lastnem zemljišču kake mineralne tvarine, ali pa da so mu znane slučajno, naj mi jih pošlje v pregled in v poskus; na to se bode videlo, kaj je mogoče storiti. Občevati hočem v vsakim po prijateljski in kakor stvar sama na sebi zahteva in sicer ali pismeno ali ustmeno. Pri tej priliki se bodemo tudi pogovarjali glede obrta, kjer in kakoršen bode mogoč. Morda bode mogoče kaj posebno dobrega in koristnega ustanoviti, od česar bode še celo pozni rodovi imeli dobiček in stalno korist. Samo toliko moram opomniti, da se meni nasproti vede vsakdo odkritosrečno in brez zvižaje, ker le z odkritosrečnostjo in poštenostjo da se doseže pravi blagoslov. Slepilstvo in zavratnost ne poznam in odbijam vže naprej vsako mogočo zlobno sumničenje, kakoršno se vedno rado prijemlje novih važnih idej; trezno in pošteno hočem dosežati svoj namen, ki mora prinašati slednjemu korist, kdor mi bode dal na roko prave vrednostne podlage v mineralijah.

Za poskušnje trebam, da se mi pošljajo bodisi rude ali tudi druge mineralije v množinah od 2—5 kilogramov in sicer pošlino prosto. Kdor pa želi z menoj osebno občevati, naj mi to vsikdar natančno teden dni naprej naznani in sicer pod poštenim zavetkom.

Torej na noge in resno zanimanje, korist ne bode izostala; in ako bode temu ali onemu prinašala v skrajnem vsaj toliko, da si opomore na davkih in vsakdanjih potrebščinah, gotovo je tudi to vže nekaj. Vsaj narasla pri nas od dne do dne potreba, da si gnotno pomagamo, kjer je kolikaj mogoče, da bi nam ne bilo treba izseljevati se v tolikem številu v druge kraje, ali prodajati zadolžena posestva ob vsaki se tako neugodni priliki. Lotimo se dela in poskusimo, v malem začnimo, morda nam da Bog srečo, da pridemo do velicega.

V Kamniku meseca aprila 1894.

Ivan Fajdiga.

Druge novice glej v priloženi 9. št. „Primorca“, ki prinaša 27 novic z Goriškega, 20 raznoterosti in 11 gospodarskih. Posebni naročniki imajo še 2 strani priloge.

Rohseidene Bastkleider fl. 9.50 per Stoff zur komplet Robe und bessere Qualitäten sowie schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert. Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). Porto- und zollfrei in die Wohnung an Privat. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. Selden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hof). Zurich (3)

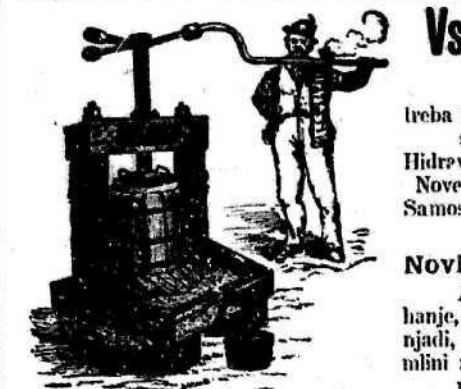
Pivo!

najboljše vrste iz delniške pivovarske družbe v Göss-u na Stajerskem

(„Actien-Bierbrauerei Göss“)

po 1. 1/2 in 1/4 hekta v sodekih, kakor tudi v steklenicah, priporoča častitlim odjemnikom založnik

Gustav Scholz
v Gorici, Gosposka ulica št. 6.

Bogato ilustrovani 192 str. obsežen cenik v slovensko-nemškem ali italijansko-nemškem jeziku pošilja na zahtevo brezplačno.

Razprodajalci se iščejo.

St. 799.

Razpis dražbe.

Po sklepu c. kr. pomnoženega okraj. š. sveta oddala se bodo vsa dela sezidanja š. hiš v St. Ferjanu in St. Martinu po javni dražbi 10. maja t. l. pri tuk. c. k. okraj. š. svetu.

Dražilo se bode ustmeno ob 9. uri popoldne.

Nacrta, prevdarka in pogoji so razvidni ob uradnih urah tukaj.

C. kr. okraj. šolski svet, v Gorici
26. aprila 1894.

Naznanilo.

Naznanja se slavnemu občinstvu v Gorici in okolici, da bo že 23 let obstoječi zobozdravilski atelier **Rajmunda Czarja, Via Contavalle št. 2, v Gorici**, z najnovejšimi in najbolj praktičnimi iznajdbami v zobozdravilstvu in zobni tehniki na novo urejen in odprt.

1. maja t. l.

s pripomočjo g. **W. Kožnarja** iz c. kr. zobozdravilskega vsučiliškega zavoda na Dunaju. V novourejenem zobozdravilišču se bodo izvrševale vse operacije in vsa dela po sistemu c. kr. zobozdravilskega vsučiliškega zavoda na Dunaju.

Ordinuje se:

Ob delavnikih od 9. zj. do 1 pop. in od 3. do 6. pop. — Ob nedeljah od 9 zj. do 1. popoldne.

Ubožcem izdaja zobé brezplačno vsako sredo in soboto od 2. do 3. popoldne.

Hiša na prodaj.

Na oni strani Šolskega mosta v Pevnji pri Gorici št. 11 z vrhom, pašnikom in poleg studene voda, prikladna za trgovino ali letno stanovanje (kjer je zdaj otroški vrt), je na prodaj. Pogoji se izvedo pri lastnici **Kat. Kaus** v Bolen št. 197.

Razglas.

Dne 1. maja t. l. ob 10. uri zjutraj odda se na dražbi zidarsko delo za razaljenje občinskega pokopališča v Selu pri Cencilah v zvezi z nekim drugim delom.

Vse delo cenjeno je na 1300 gl. Nacrti in prevdarki so vedno na razpolago pri podžupanu A. Berbuču, št. 7 v Selu, kateri da tudi vsa potrebna pojasnila.

Občinski zastop v Selu, dne 19. aprila 1894.

Anton Berbuč,
podžupan.

Teodor Slabanja

srebrar V GORICI (Görz ulica Morelli 17)

se preporeča preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine: kot: **monstrance, kelihov**, itd. itd. po najnikli ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebeim in pozlatim. Da si zamorejo tudi menj premožne cerkve o-misliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečast. p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili. Ilustrovani cenik franco.

2 zlati
18 srebrnih
svetinj

Kwizde restitucijski fluid

C. in kr. priv. pralna voda za konje.

Cena steklenici 1 gl. 40 kr.

Ze 30 let v rabi v dvornih konjarnah, v vojni vojskih in zasebnih konjarnah, za okrepčevanje konj pred in po večjem delu, pri svlaženju, pri otpravljenju žil itd. usposobi konja k izrednim uspehom.

Glavna zaloga:
FRANZ JON. KWIZDE,
k. u. k. Hof- und
u. k. Hof- und Hoflieferant.
Kremspötheke
Kornburg bei Wien.

Paziti treba na varstvo
znatke
in zahtevati iz-
rečno
Kwizdov resti-
tucijski fluid.

Dobiva se
v vseh
mordnich
ali
drogerijah
naše države.

Vsi stroji za poljedelstvo.

Posebnosti

treba naročati le pri tvrdki Ig. Heller. Stiskalnice za seno, slamo in za nakladanje raznih vrst. Hidravlične stiskalnice. Diferencialne vinske stiskalnice. Nove skropilke proti peronospori, način Vermorel. Samostojne skropilke proti peronospori v bakru z značno tlačilko.

Novi sadni mlini in sadne stiskalnice.

Aparati za parjenje krme, za varčno kuhanje, za trgatve grozdja, za sušenje sadja in zelenjadi, za robkanje tursice: trier, mlaitnice, rezalnice, mlini za debelo moko itd.

Lito železo surovo ali pripravljeno k vsem strojem po najnižjih cenah in najugodnejših pogojih.

Posilja izdelke pod jamstvom in na poskusno

IG. HELLER, Dunaj

2/2 Praterstrasse št. 49.

Svari se pred kupovanjem ponarejil.

Priznani najbolši in najzdravejši

določek bobovej kavi.

Priporočen od zdravniških veliakov

ženam, otrokom, na želodec bolnim itd.

Dobiva se povsod. *Sch. Kneipp* **1/2 kila 25 kr. (50 vinarjev)**

Neogibno potrebno ie za vsakó gospodinjstvo in vsacega ki piie kavo,

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z okusom bobove kave.

VAŽNO ZA VSAKO GOSPODINJO IN MATER

Zdravje i blagostanje družine je največ v rokah žene in matere! Na-nje se obrača tedaj prošnja za preizkušnje in upeljave „Kathreiner-jeve Kneipp-ove sladne kave“. Ta je najboljši, edino in naravno zdrav določek bobovej kavi. Nijedna gospodinja ne sme nadalje prezirati tega vprašanja. Ono je velevažnega pomena za dobrostanje in za varno gospodarstvo! V prvič se ponuja domači sad, resnično zdravstvena in družinska kava! Sama na sebi vže sladna, zdrava pa redivna, vzdrži „Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava“ kot določek bobovi kavi svojo prijetno dišavo. Prične naj se s tretjino določka in more se ga potem po okusu pomnožiti do polovice in še več! Kaka prihranitev tedaj nasproti vsem do sedaj vporabljenim surrogatom, kateri so razven tega nevžitni, vrh vsega večinoma zdravju škodljivi i vsekakor le barvila. Da je tudi bobova kava, ako se jo čisto pije, „strup“ in da proizvaja želodčne in živčne bolezni, nagujenost za mrtvud tresoč se roke, to vé vsaka gospodinja. S kakim veseljem mora biti sprejet določek, kateri poleg omenjenih prednosti prepreči, tudi ob enem zdravju nevarne posledice bobove kave! Nezaslišani uspehi od kratke vpeljave je temu najbolji dokaz! „Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava“ se razven tega vsega sedaj tako izvrstno izdeluje, da odpade vsaka natančnejša priprava ter se dá kar z bobovo kavo skupaj zmešati in nadišati sploh na vsak do sedaj znani način pripravljati. Za bolne in šibke osebe, osobito pa za otroke, brezpogojno ni izvrstnejšega redivnega sredstva od sladne kave, katero se zmelje, 5 minut prekuhata, povreje, ocedi in se jej sledujoč prideluje medu (ali sladkorja) in mleka. Vestna reč vsak materi je, da to poskusi; ne ona, ne otroci ne bodo tega več opustili.

NB. Radi brezcehni ponaredb naj se pazi pri vkupu-
vanji na ime

Kathreiner

Odprto, tehtano blago, ali pa v zavojih, narejenih v
prevaro, naj se brezpogojno zavrne.

Knjigarna in prodajalnica papirja

J. Pallich v Gorici

priporoča ilustrovane in modne časopise
in knjige vseh vrst. Dalje priroča vseh vrst
pisalnih in šolskih potrebščin po najnižjih
cenah.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

Neprekosljive zaradi čudovitih mo-
čej in odstranijo v kratkem času s
priprosto rabo ene žličice dvakrat
na dan, vsakero bolezen želodčno,
zlate žile, omotice, hipohondrije,
na jetrih, skazene krvi.

Cene ene steklenice 30 kr.
Prodaja se v vseh glavnih lekar-
nicah na svetu. Za naročitev in
pošiljatelj pa edino v lekarnici

Cristofaletti v Gorici.

Od premnogih zahval priobčujemo
tu le dve:

V St. Stebri na Koroškem, 17 apr.
Z velikim veseljem Vam naznanjam, da je
moja mati ozdravela, ko je zaužila 2 stekl.
Vaših slavnoznanih kapljic sv. Antona. Imela
je krč v prsih, katerega mnogi zdravniki niso
mogli ozdraviti, dokler ne srečen slučaj ni
opozoril na Vaše čudovito zdravilo. Pošljite
mi . . . itd. *Janez Konečnik.*

Mallenberg. Nad 20 let trpel sem
na srčni bolezni, dokler nisem začel uživati
slovečih kapljic sv. Antona. Prosim, da mi
zopet pošljete . . . itd. *Johann Krantitsch.*

Edina zaloga na Gorškem

slovečih patentovanih tetnih škropilnic inž-
nirja Živica nabaja se samó v kotlarski
delavnici

Kajmunda Kren-a

Glediška ulica št. 9.

po jako zmernih cenah. Trpežnost
škropilnice se garantuje. Sprejema
tudi poprave škropilnic katerega koli sistema
po takó nizkih cenah, da se ne boji kon-
kurence.

**Naravno mineralne vode iz raznih
studencov.**

**Kemični, farmacevtski in drogerijski
izdelki najbolj čislane domače in
tuje zdravilske posebnosti.**

**Ribje olje, naravno in izvrstno, pri-
jetnega okusa in kemično čisto.**

**Ribje olje z železom ali železnim
jodom.**

**Najčistejša žveplenokislota apno c. kr.
kmetijske šole v Gorici za vinarsko
rabo.**

**Zdravila za živino, konjski cvet,
konjski prašek, goveji prašek.**

Homeopatična zdravila.

prodaja novoustanovljena lekarna

Braunitzer v Rabatišču št. 16.

v najemu

Alojzija Gliubich-a.

Hotel „pri zlatem angelju“

v Gorici.

Ker se je po pomoti raznesla no-
vica, da sem opustil svoj staroznani
hotel, čutim se dolžnega, naznaniti slav-
nemu občinstvu, zlasti zunaj mesta sta-
nujočim osebam, da ne jaz, marveč enako
imenujoča se posestnica gostilne „pri
zlatem levu“ je opustila to obrt.

Nasprotno pa še vedno vodim svoj
hotel, ki je bil pred kratkim povečan
in obnovljen; v njem so p. n. občinstvu
vedno na razpolago lične in pripravne
sobe, izvrstna kuhinja in pijače. Postrežba
rečna, cene pa zmerno. Omnibus k
vsakemu vlaku na kolodvor.

Alofz Happacher,

lastnik hotelu „pri zlatem angelju“.

Svojo veliko zalogo

olja iz oliv

priporoča

Enrico gm. Carlo Gortan,

via Caserma 4, Trst [naspr. pivarni Pilsen]

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod

„Red Stearn Linie“ iz Antverpena

direktno v

New Jork & Philadelfijo

konecslonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade.
Na uprašanja odgovarja točno: koncslonovani
zastop

„Red Star Linie“

na DUNAJU, IV Weyringergasse 17
ali pri

JOSIP-U STRASSERJ-U

Stathureau & commerceller Correspondent
der k. k. Staatsbahnen in Innsbruck

Anton Potatzky

v Raštelju št. 7 v Gorici

**prodajalnica drobnega
in nürnbergškega blaga**

na drobno in na debelo.

Jedlno

in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na dovoli,
za krošnjarje in emigraje.

Največja zaloga

čevljarških, krojaških, pisarskih, popo-
tovalnih in kadilnih potrebščin.

Zimska obuvala.

Vozicki in stoli na kolesih za otroke.

Strune za godala.

Posebust: Semena za zelenjavo in trave.
Prosim dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja št. 7.

**„Kupuj pri kovaču in ne pri
kovačicu“ govori star pregovor.**

To lahko rečem o svojem zavodu, kajti le
tako velika kupčija, kakor moja, ima vedno ogrom-
nega blaga in raznih predmetov malo stroškov, ki
konečno pridejo kupovalcu na dobro.

Krasne uzorce zasebnikom brezplačno in po-
stulne prosto. — Bogata knjiga uzorcev, ka-
korne doslej še ni bilo, se pošila krojačem
brez plačane poštnine.

Snovi za obleke.

Peruvljen, in dosklu za visoko duhovščino, pred-
pisano blago za uniforme c. kr. uradnikov,
tudi za veterane, ognjegase, telovadce,
ličeje, sukna za biljarde in igralne mize, za
prevlačenje kočij, polne plede od 4-14 gld.

Cene vredno, pošteno, trpežno, čisto
volneno sukno in ne cene čunje, ki niso vredne
niti toliko, kolikor stane krojač, priporoča

Ivan Stikarofsky

v Brnu, (ki je avstrijski
Manchester).

Največja zaloga sukna v vrednosti 1/2 mil. gld.

Razpošilja le s povzetjem.

Dopisuje v nemškem, češkem, madjarskem,
poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem
jeziku.

6 gld. 6

Senzacija

delajo najnovejše

originalne goldin-remontoir žepne ure iz Genfa

Te ure sv takó krasno in elegantno izdelane, da jih celo
izvedenci ne morejo razločevati od zlatih. Krasno cilezirani po-
krovi ostanejo vselej enaki in daje se za točnost triletno
pismeno zagotovilo.

Cena za kos 6 gld.

Prave goldin zlate verižice z varnostno zapono
vrste Sport-Marquis ali Panzer-Facon za kos 1 gld 50 kr.

K vsaki uri brezplačno ohranitev.

Goldin ure so zaradi svoje točnosti v rabi skoro že pri
večini uradnikov avstro-ogerskih železnic. Dobivajo se edino le
pri osrednji zalogi

Alfred Fischer, Dunaj, I., Adlergasse, 12.

Pošiljajo se po povzetju ali proti plačilu naprej.

6 gld. 6

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštini stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12. II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petilvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Goriške novice.

„Goriški Sokol“ ni imel sreče s svojo spomladansko veselico. Ze med pripravami so bile nastale razne ovire — največ zdravstvene — ki so dosegle svoj vrhunec uprav na dan veselice. Zvečer, ko bi občinstvo imelo zapustiti svoje hiše in priti k veselici, začel je liti tako gost dež, da je bilo treba prav posebne razpoložnosti, kder je sel izpod strehe. Zato je bilo občinstvo maloštevilno. — Malo pred početkom veselice je pa došlo naznanilo, da vodja tamburškega zbora g. Korsic ne more priti, ker mu sinček umira na davico. Vsled tega so odpadle razne točke sporeda, druge se pa brez vodje niso mogle dovršiti tako, kakor smo vsi želeli. — Toda igra „Francosko-pruska vojska“ je vzbudila mnogo smeha, ker bila je dobro predstavljena. Igrale so g. g. Čej, Ida Božić in Fabiani ter g. g. Jansa, Mužić in Žnidaršič. — Po sporedu se je vršila domača zabava, ki je bila zaključena ob 2. popoldni. Kar je poprej pomanjkovalo na živahnosti, dohiteli smo pri tej zabavi, da je gotovo vsak udeleženec zadovoljno zapustil prostore „Goriškega Sokola“.

Sokolova telovadnica. — „Goriški Sokol“ dobi polagoma tudi svojo telovadnico, s katero se-le postane vreden svojega naslova „telovadno društvo“. Načrtni „Sokol“ ima že svoj tamburški zbor, ki tako lepo napreduje, da moramo tamburšem in zlasti njih vodjo g. Korsicu kar čestitati. Ali ko dobi „Sokol“ se svojo telovadnico, da bo mogel tudi v telovadbi tekmovali z drugimi enakimi društvi, tedaj mu bo mogoče v resnici na vse strani po svojih močeh zadoščati krasni nalogi, ki mu je določena v goriškem mestu in okolici.

O prostoru za telovadnico bomo govorili o drugi priliki. — Za danes naznamo le, da kegljaški klub je daroval „Goriškemu Sokolu“ ves svoj denarni preostanek, ki znaša blizu 70 gld., za nakup telovadnega orodja. Stroškov bo sicer veliko več, ali začetek je s tem narejen, kar nam daje upanje, da se dobe polagoma tudi drugi viri, iz katerih si nabavimo vse, česar nam treba v dobro urejeni telovadnici. Presrečna hvala kegljaškemu klubu na tem res plemenitem koraku v korist našega društvenega in narodnega napredka v goriškem mestu.

Kegljaški klub. — Kakih 20 gospodov iz italijanske srede si je tudi v letošnji zimski dobi osnovalo kegljaški klub, ki, imel vsako soboto svoje večere v hotelu „pri operki kroni“, ki se zdaj imenuje „Suda Grand Hotel“. — Kegljaški večeri so bili prav živahni. — V soboto je klub zaključil kegljaško dobo. Navzočih je bilo dve tretjini vseh mladih, ki se na predlog denarničarja našega urednika soglasno vse klubovo imetje darovali „Gori-

škemu Sokolu“ za nakup telovadnega orodja. Ker imá denarničar poterjati še precejšnje število kaznij zaradi izostajanja, utegne „Sokol“ dobiti nad 70 gld. v omenjeni namen.

Volitve v Gorici. — V ponedeljek so pričele dopolnilne volitve za mestno staršinstvo goriško. Isti dan sta bila izvoljena v III. razredu dosedanji župan dr. Manrovich in dr. Gresic; prvi je dobil 255, drugi 152 glasov od 267 volilcev. Protikandidat dr. Gresica je bil dr. Pittamitz, ki je pa dobil le 115 glasov. Sicer bi bila po mestnem statutu njegova izvolitev neveljavna, ker je v mestni službi. — Tako so bili torej vsi trije laski kandidati slovenske krvi. Tako je skrpno to „italijanstvo“ Gorice, na katero so naši nasprotniki tako ponosni. V sredo je volil II. razred. Izvoljen je bil edini kandidat lasko-židovske stranke c. kr. major Catinelli. — Jutri bo volil prvi razred.

Nov zobozdravnik. — Zdravnik Rajmund Czar, v ulici Contavalle št. 2, nasproti dr. Rojca, je dobil za svoj zobozdravilski oddelček izvrstno mlado moč v osebi g. V. Kožnarja, ki se je izučil v nekem slovečem zavodu na Dunaju. — Ob sredah in sobotah od 2 do 3. pop. bo ubožcem brezplačno izdiral zobe.

Poštna podružnica. — Že pred leti smo pisali o potrebi, naj bi se v Gosposki ulici v Gorici osnoval poštni urad; tudi dr. Gregorčič je to zahtevo utemeljil v državnem zboru. — Še le te dni se je tudi naša kupeljska zbornica poprijela te misli in sklenila, prositi za poštno podružnico v Gosposki ulici.

Deputacija. Ze 15. t. m. se je predstavila na merodajnih mestih deputacija gg. dr. Rojca in županov Antona Klaničiča v Podgori, Antona Mozetiča v Solkanu in Andreja Konjediča v Plavah, da so v imenu slovenskega prebivalstva protestovali proti sklepu osrednje komisije za obrtni pouk, naj bi se v Gorici osnovala le laska strokovna šola za umetno rezljarstvo in nižarstvo, o čemur je poročal zadnji „Primorec“. Podali so vladi tudi pisano spomenico v tej zadevi.

Nekatera županstva so že poslala vladi v imenu staršinstev prošnje, naj bi ostala pri svojem prvotnem predlogu in ustanovila v Gorici gori omenjeno obrtno šolo s slovenskim učnim jezikom. V teh prošnjah je neoporečno dokazano, da ta šola bi služila nad 100.000 Slovencev v Gorici in goriškem okraju in le 12.000 Italijanom; ako pa stajemo prebivalstvo cele dežele, dobimo celó pe zadnjem ljudskem šteju 145.000 Slovencev in komaj 77.000 Lahov. — Tista županstva, ki niso še tega storila, naj bi ne zamudila te prilike, ko je v resnici potrebno, da se oglašimo in slovesno protestujemo proti spletkam barona Ratterja.

Osepnice. — V Lokvi pri Divači že od velike noči ni šole zaradi osepnice med otroci, katerih je že pet umrlo. Tudi v drugih krajih vlada med mladino ta nadležna bolezen, posebno v tržaški okolici.

Davica. — V Gorici se je pojavila med otroci davica (difteritis); znanih je več težkih slučajev. — V takih časih morajo biti starši jako pozorni.

Zborovanja „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ se bo letos vršilo avgusta meseca v naši Gorici. Učera je imel pripravljani odsek sejo, v kateri se je razgovarjal o pripravah za dostojno vsprejetje slovenskega učiteljstva na goriških tleh. Poročali bomo natančneje o svojem času.

Neumnost ali hudobija? — „Corriere“ od torka pripoveduje svojim vernim ovčicam, da Slovenci v Gorici nimamo nikake pravice do slovenskih šol, ker smo tu le gostje in ne plačujemo niti 1000 gld. občinskih doklad.

Da je nasprotno stokrat bolj podobno resnici, za to se „Corrierovi“ modrijani seveda ne brigajo. Židje in pravi Italijani ter polščeni Nemci so „privandrali“ na slovenska tla v Gorico s trebuhom za kruhom; oni so torej tukaj le gostje. Pravi Italijani plačujejo torej ubogo malo davkov, a še tiste morajo zaslužiti pri Slovencih. Da ni Slovencev v njihove stacune, pisarnice, itd., bi še suhe polente ne imeli. Pride čas, ko se to tudi zgodi. Le hujskajte!

Kozec. — V Gorici nastale so v neki hiši pri soškem mostu kozce. Oblastnije so ukrenile vse previdnostne naredbe, da bi se bolezen omejila le na eno hišo.

V Ločniku je bila začela velika gonja za slovenskimi otroci, da bi jih odvzeli dosedanjemu otroškemu vrtu in poslali v Legin. Ali njih napor ima doslej le malo uspeha, dasi „Corriere“ pripoveduje, da so vsi otroci zbežali iz slov. otroškega vrta. To je le lahonska srčna želja in nič drugega. — Ako je resnično, da se je v „Legin“ otroški vrt vpisalo 160 otrok, potem mora „Lega“ ustanoviti še en vrt, ker sedanji prostori ne zadoščajo niti polovici otrok. Čujemo tudi, da sprejemajo otroke pod postavno starostjo treh let.

Terorizem v Ločniku. — Neki ženi v L., ki ima dve deklici v slovenskem otroškem vrtu, so nekateri hujski zagrozili, da ji porazejo tate v vinogradu, ako ne pošlje deklic v „Legin“ vrt. Ker je tako rezanje vinogradov v L. prišlo že v modo, se je žena močno prestrašila in deklici res vzela iz slov. otr. vrta. Radovedni smo, kakó daleč si bodo še upali v takem ustrahovanju. Ali žakelj bo kmalu poln!

V Črnljah zvišajo zvonik. Delo je prevzel stavbarski mojster v Renčah za 2400 gld.

Ščuvanje. — Vse lahonstvo se pripravlja na tretjo glavno skupščino „Lege

Nazionale,* ki se bo vršila v Gorici. Učrajšnji „Corriere“ je priobčil dopis iz Trbiža, v katerem tamkaj stanujoči Lahi pozdravljajo Gorico kot trden jez proti Slovanom, kjer bo letos zborovala omenjena skupščina. — Naj se „Legovci“ nikar preveč na hrupijo s tem „baluardo contro gli slavi“, kajti dobiti utegnejo, kedar jim bo najmanj ljubo, povsem jasen dokaz, da Gorica stoji na slovenskih tleh.

Novi notar v Ajdovščini. — O gosp. dr. Mariju Pascoletto piše „Slov. Narod“ iz povsem zanesljivega vira, da je v besedi in pisavi popolnoma vešč slovenskemu jeziku ter prijatelj slovenskemu narodu že iz dijaških let. Na Dunaju je mnogo občeval s Slovenci in je jako pravičen in pošten mož. — Gospoda notarja spremlja torej dober glas v Ajdovščino. Naj bi tudi dejanski dokazal, da je bil ta dobri glas povsem resničen!

V Sežani snujejo požarno brambo. Občina je namreč že pred več meseci dobila novo gasilko. — Čitalniška zastava se posveti najbrže tekom poletja. — Poslopje, v katerem se nahaja c. kr. okrajno glavarstvo in sodišče, je v takem stanu, da nikakor ne ustreza več potrebam. Zato zgradé novo poslopje, v katerem bo za vse c. kr. urade dosti primerne prostora.

V Kanal je prišel v torek iz Opatije nemški dvorni maršal baron Mirbach, da si je ogledal tamošnji grad in sploh posestvo nekdanjih francoskih knezov Blancas. Neka njegova sorodnica je tudi dedič po istih knezih in v njenem imenu je prišel pogledat posestvo, ker go je prilika zanesla z nemškim dvorom v Opatijo. V Kanal ga je spremljal namestniški svetovalec vitez Bosizio.

Z Nabrežine nam sporočajo, da je padla v torek blizu Bivija iz železničnega vlaka neka deklica ter se močno pobila. Neka gospa peljala se je iz Trsta v Italijo s svojo triletno hčerko. Ta se nasloni na okno, vrata se odpro in deklica pade v hipu na tla. Ko se na vpitje vlak ustavi, misliti si moremo, kaj je čutila nesrečna mati pri pogledu svojega otroka. Vsa krvava in pobita je deklica sama ustala, toda zdravnik v Trzinu, kjer so pustili ranjeno deklico, rekel je, da težko okreva in ozdravi. Nesreča nikoli ne spi!

Iz Brd, 18. aprila. V št. 9. letošnje „Soče“ in sicer v prilogi stoji dopis „iz Brd“, ki stavi neko uprašanje na moj naslov reksi „uprašam dopisnika -a- (v „Slogi“ št. 4. od 15. febr.), v kaki zvezi so gg. učitelji s tistim pismom brez podpisa.?“

Ker se ta g. „vprašam“ ni podpisal pod svoj dopis, ne vem, komu odgovoriti ter prav radi tega nepodpisa slutim, da je bil v nekaki, recimo, dušni zvezi z onim pismom brez podpisa.

Kdor piše „vprašam dopisnika -a-“, naj se podpiše s črko, ki stoji v sredi njegovega priimka, n. pr. (ako je „krt“) s črko -r-. Potem se da odgovor.

V zadnjem „Primorcu“ nahaja se dopis iz Kozane, ki potrebuje popravka. Društvo „Sloga“ je poslalo županstvu prošnjo za podporo slovenskim šolam v Gorici. To prošnjo je objavil g. župar v 1. seji ter predlagal, naj se dovoli 20-25 gl. iz občinske blagajnice.

Ta predlog je podpiral starasina A. Ž. in svetoval, naj se dovoli okroglo število 50 kron. V tej obliki je bil predlog enoglasno sprejet od vseh (24) udov starasinstva, dasi-

ravno je bilo pred tem rešenih premnogo prošenj za podporo. —

Dopisnik „iz Kozane“ pravi, „da se nismo nad njim (g. Antonom pl. Reja) varali, ko smo se, kar nas je tu (v Kozani?) odločnih rodoljubov, potegovali za njegovo izvolitev županom“. — To ni resnično. Potegovali so se nekateri Kozanci, n. pr. g. Anton pl. Reja, g. Andrej Širok, za izvolitev g. Stekarja, drugi Kozanci za izvolitev koga drugega županom; se le v zadnjem trenutku, na dan volitve županstva, ko se je imela volitev razpršiti, so se zjedinihi kozanski starasine za volitev g. Antona pl. Reja županom. Brez potegovanja izvoljen biti županom je častno; a dopisnikova svigašvaga črez dva praga ni častna. (Tudi mi menimo, da „svigašvaga“ ni posebno častna, ali ne g. dopisnik? Ured.) — a —

Furlanski parni tramvaj. Goriska trgovinska in obrtna zbornica je imela sejo, v kateri se je razpravljalo o furlanskem naravnem tramvaju. Seje so se udeležili poleg zborničnih članov tudi zastopniki dež. odbora, magistrata in inženirja Antonelli in Dreossi, katerima se je naročilo, da se poslužujeta načrta Gorica-Oglej. Glede proge Gorica-Ajdovščina se je sklenilo, da se vrše nova poizvedovanja. Ko bodo dovršena pripravljala dela, komisija pregleda vso progo Ajdovščina-Oglej.

Iz Staregasela pri Kobaridu: — „Kakó koristno je na vse strani, ako so občinska zemljišča razdeljena, spoznavamo Starosele vedno bolj in bolj. Razdeljenje se je dovršilo pred dvema leti, ali se la zdaj začenjamo svet prav uživati.“

Vsak občanar je dobil v starih kosih 12 oral sveta; vrhu tega bliza vasi mali kos zemljišča za zelenjavo.

Gozda je dobil vsakdo toliko, da ima dosti drv tudi za prodaj na Lasko. Pa tudi lepe travnike si občanarji prirejajo in sejejo deteljo. To povzdigne živinorejo, ki je pri nas glavna počlaga blagostanju.

Pa tudi sadno drevje so nekateri občanarji že začeli saditi. Naj bi njih vzgled posnemali tudi drugi, kajti tudi umno sadjarstvo bi nam dalo mnogo dobička. Upamo, da novo sadjarsko društvo v Kobaridu bo nasi občini v veliko korist.

Pa tudi vinska trta bi pri nas dobro rodila, ker večidel naših zemljišč je v prirodnem kraju pod Humom in Stolum. Da je to res, pričajo nam vinogradi pri Kobaridu. To vino bi sicer ne bilo za prodaj, ali saj tega niti treba ni. Za domačo pijačo bo pa prav izvrstno. Zato le pridno sadimo tudi vinsko trto, da takó svoja zemljišča na vse strani prav dobro izkoristimo.*

Potovanje na Sveto Goro pri Gorici 7. maja meseca 1894. — Odbor za to potovanje razpošilja sledečo okrožnico:

Velečastiti gospod!

Lansko jesen je bilo sto let, odkar se je znova odprlo svetišče Matere Božje na Sv. Gori pri Gorici. Radi bolezní, ki je zugalá po sosednih deželah, ni moglo naše ljudstvo tega spomina obhajati s tisto gorečnostjo, ki bi mu jo bilo navdihnilo zaupanje in ljubezen do Marije.

Koliko dobrot se je tam gori podelilo s prestola milosti in usmiljenja neštetim krdelom romarjev od dne (junija meseca 1539), ko je Mati Božja blagovolila izbrati si vrh te gore v preljubó bivališče! Tri stoletja in pol uže

zatekali so se verniki tudi iz daljnih dežel semkaj in potolaženi v javnih in zasebnih nadlogah vračali se s tega kraja nebeskih milostij, duševnih radostij, hvaleč mogočnosti Marijino.

Temen oblak grozil je zagrniti svetišče l. 1786., kadar se je božja pot odpravila; a po nevihti se je spet prikazal v lepem svitu obraz prečiste device. Cerkev se je obnovila ter zopet posvetila slovesno službi božji v 29. dan septembra meseca 1793. l. in uprav zategadelj željao zdaj praznovati svetano stoletnico tistega znamenitega dne.

V ta nameu in da se h kratki izprosi svetemu Očetu Leonu XIII. o petdesetletnici Njegovega škofovanja posebno varstvo prečiste device Marije, račil je prevzvišeni in prečastiti knezonadškof goriski odobriti predlog, ki mu ga je stavil odbor za praznovanje petdesetletnice papeževe, naj se priredi namreč iz vse škofije skupna božja pot na Sveto Goro, in je določil zato 7. prihodnjega meseca maja.

S srčnim veseljem naznanjujoč to novico drznemo se Vas, velečastni gospod, prositi, da bi si tudi Vi prizadeli, kakor najbolje veste in znate, da ustreže ta katoliški pojav z mnogobrojno in dobro urejeno udeležitvijo duhovščine in vernega ljudstva dostojno svojim plemenitim namenom.

Na Sveto Goro dejte torej, kamor je položila svoji nogi Blažena Devica Marija, na Sveto Goro, kjer je odprla bogat vir tolažbe in vzveličanja!

Tam gori se hočemo vsi, dasi različni po šegi in narodnosti, združiti vendar v jedni sami želji, proseč pomoči Marijine trpečemu papežu: in v zaupanju na mogočnost nebeske Kraljice obljubimo pod krilom njenega svetišča, pred čudotvorno njeno podobo, da vedno ostanemo stanovitni v naši veri, zvesti sinovi Matere svete cerkve in svetega Očeta papeža.

Gorica, 16. aprila 1894.

Odbor.

Tej okrožnici je dodan sledeči red, po katerem se ima ravnati sprevod na Sv. Goro:

1. Ob 3 $\frac{1}{2}$ zjutraj 7. maja dajo zvonovi v veliki cerkvi prvo znamenje; tedaj se vzdignejo prvi oddelki, da more glavno jedro sprevoda točno ob 4 zjutraj odriditi iz stolne cerkve.

2. Pred vsami pojdejo po navadnem redu pri obhodih dekanije iz okolice in z dežele.

3. Potem pride na vrsto mestna duhovščina vkupe z zastopniki duhovnih redov.

4. Za to skupino gre „Circolo cattolico“ goriski, dalje meščanje in verniki dosli iz bližnjih škofij.

5. Krdela, ki pridejo po določeni uri, pridružijo se lahko sprevodu mej potjo, posebno v Solkanu.

6. Oddelki iz gorskih krajev naše škofije pojdejo po svojem navadnem poti v sprevodu na Sveto Goro.

7. Mej potjo se bodo pele litanije vseh svetnikov in litanije Matere Božje poleg drugih pobožnih pesem; molil se bodo rožni venec in druge molitve.

8. Čete, čakajoče v Solkanu, se napotijo dalje se le, kadar zapazijo, da prihaja sprevod iz mesta.

9. Ko pridejo razne župnije na vrh gore druga za drugo po vrsti, pojdejo tako lahko v cerkev, ter vzprejmejo sv. zakramente in

naredijo potem prostor drugim, ki gredo za njimi.

10. Za vhod v svetišče namenjena so velika vrata, za izhod pa dvojna stranska vrata, da ne nastane kaka zmešnjava.

11. Pri vходу se zapoje „Ave maris stella“: pred oltarjem pa antifona: „Sub tuum praesidium.“

12. Pol ure potem, ko pride mestna duhovščina z glavnim delom spreveda, bode slovenski cerkveni govor: potem bode pontifikalna maša: po maši sledi propoved v laskem jeziku. S slavospevom „Te Deum“ in z blagoslovom z Najsvetejšim se konča cerkveno opravilo.

13. Za dober red, ki se prav živo vsem priporoča, skrbeli bodo še posebni reditelji, katere, prosimo, naj posameznim krdelom določijo preč. gg. duhovni pastirji.

Ta sporéd je pregledal in odobril prevziseri naš knezo-nadškof.

V Gorici, 16. aprila 1894.

Odbor.

Ni dvoma, da dne 7. maja katoliško prebivalstvo na Goriskem vredno proslavi stoletnico našega priljubljenega svetišča M. B. na Sv. Gori.

Tržne cene. — Kava Santos 158 do 160, sandomingo 164, java 168, portoriko 176, 188, moka 185, cejlon 188. — Sladkor 36. — Petrolij v sadu 18 1/2, v zaboju 5,70. — Slanina 52. — Maslo surovo 64 do 72, kuhano 90.

Moka št. I. 13-10, št. II. 12-40, III. 11-20, IV. 10-70, V. 10-40. — Otrobi debele 5.—, drobne 4,30. — Turšica 5,80 do 6,20, činkavatin 6.—, bela 5,60.

Cene se razumejo le na debelo, t. j. na kvintale.

Kresovi. — Rodoljubni duhovnik nam piše: Dne 7. maja pojde na Sv. Goro procesija v proslavo 100-letne obnovljenja tamonjše božje poti. Ali bi ne bilo lepó, ako bi se po naših gričih in hribih, vsaj blizu Sv. Gore, prizigali kresovi v proslavo te stoletnice?

RAZNOTEROSTI.

Socijalistiški shodi na Dunaju. — V nedeljo zborovali so dunajski socijalni demokratje na 6. raznih krajih. Zborovanj udeležila se je ogromna množica ljudstva. Petero zborovanj končalo je mirno in v redu, šesto pa je razpustila policija, ker je delavski vodja Neumann jako oistro napadel vlado zaradi nje opreznih naredeb gledé 1. majnika. A tudi tukaj razšli so se zborovalci, glasno protestujoč proti razpuščenju shoda, ne da bi bilo izgredev. V vseh 6. zborovanjih priporočali so guberniki, da se praznuje 1. majnik, da se uvede splošno volilno pravo in da se odpravi militarizem, posebno pa so protestovali proti črnovojniškemu zakonu.

Slovenski škof v Ameriki. — V Saint Claudu v državi Minesota je bil voljen škofom Slovenec č. g. Jakob Trobec. Dosedanji tamonjši škof msgr. Zardetti bode baje imenovan nadškofom v Bukurešti. Sedaj imamo že 3 škofo Slovence v Ameriki.

Novi srbski poslance na Dunaju. Kralj Aleksander imenoval je poslancem na Dunaju bivšega ministerskega predsednika Simića. Isti odpotuje dne 26. t. m. na svoje mesto.

Cesar gre vender v Budimpešto? Kakor poroča „Budapester Correspondenz“.

pride Nj. Vel. cesar dne 26. maja v Budimpešto in ostane tam nekoliko tednov.

Zareka cesarjeviča. — Kakor piše uradni list ruske vlade „Journal da St. Peterbourg“, veseli se vsa Rusija zaroke cesarjeviča Nikolaja Aleksandroviča s princesinjo Alico Heško princesinjo, da vsprejme ruski narod z občutki iskrenega, globokega spoštovanja, kakoršno goji ves narod za sina ljubljene vladarja. (Cesarjevič Nikolaj Aleksandrovič rojen je v Peterburgu dne 6. (18. po st.) maja leta 1868., je torej v 26. letu, nevesta princesinja Alica pa je rojena v Darmstadtu dne 6. junija 1872. leta, torej je sedaj v 22. letu. Ur.)

Potres na Grškem. — Dne 21. t. m. bil je potres po vsej Grški. V mestu Larissa zrušilo se je mnogo hiš, in 20 otrok ubile so ruševine lariškega samostanskega vzgojišča. V mestu Calcidu ubitih je 5 oseb, v raznih mestih in selih pokrajine Louidske bilo je ubitih 129 oseb in okolo 200 ranjenih. Dne 22. t. m. ponovil se je potres, ki je skoraj popolnoma uničil mesto Tebensko. Ne zna se še, koliko oseb je ponesrečilo. Kralj in minister notranjih poslov odpotovala sta na lice mesta. V Calcide ni ostalo niti jedno poslopje nepoškodovano. Kaznenice državne kaznilnice v istem mestu morali so izpustiti (?), da ne bi jih posulo poslopje. — Grozno se je pojavil potres v Dragani. Zemlja odprla se je na raznih krajih, iz hribovja nad mestom pa so padale ogromne skale na hiše. Ljudje so malone zblaznili od groze.

Košutovanje. — Mestni zastop Budimpeštanski podaril je za Košutov spomenik 20.000 gld. Za Košutov spomenik pobirajo po vsej deželi in celo po solah. Celó ženstvo hoče siriti Košutove ideje. V ta namen se je osnovalo v Budimpešti posebno žensko društvo.

Silke iz Italije. — V Brescii našli so umorjenega bogatina Camevalija. O morjclih ni nikakega sledu. — V Carleone sta dva lopova umorila odvetnika Bentivoglio-a, prebodivši ga šestkrat. — Pri Girgenti našli so mrtvo in razmesarjeno truplo posestnika Biondo. Poleg trugla sta ležala dva druga kostnjaka. — V Solignu je izvršil parček iz najodličnejših krogov dvojni samomor.

Kobilice na Sardinjskem otoku. — Poročila iz Sardinije javljajo, da so se kobilice pokazale po vsem otoku v strahoviti množici. Znano je, da popotuje ta požrešna živalica v ogromnih tolpah in kamor sede oblak kobilic, tam ne ostane niti listja, niti biljke. Več sto ljudí zatira to živo kugo in vlada plačuje 30 centezimov za vsak nabrani kilogram kobilic. Izračunili so, da se jih je nabralo v enem samem dnevu do 800 milijonov komadov (?), kajti na vsake 4 kilogr. pride jih okolo jeden milijon. (?)

Iz rimskih katakomb. Listi poročajo, da je našel mons. dr. Wilpert v Rimu nove stenske slike iz prve polovice II. stoletja v glavni kapeli sv. Priscile blizu sv. Neže na severni strani Rima. Na jedni sliki vidi se daritev sv. maše. — Prelat Wilpert peča se izključno z učenjem slik po rimskih katakombah in je izdal že več učenih razprav o tem predmetu.

Volkovi. V Lupini, v okraju Nova Gradiska na Hrvaškem, raztrgali in požrli so volkovi po noči kobilo, katera se je pasla na prostem. Našlo se je samo nekaj oglodanih

ostankov. Dan pozneje pa so napadli na paši pri belem dnevu žrebe, katero so hudo ogrizli. Napadeno žrebe je zbežalo mej ostale konje, ki so s kopiti odgnali napadalce.

Na biciklu iz Londona v Carigrad. 15 t. m. pripeljal se je v Trst znani angleški biciklist Jefferson, ki se je odpeljal dne 10. marca iz Londona preko Pariza in Milana. Iz Trsta odpeljal se je čez Reko, Karlovec, Beligrad, Sofijo in Plovdiv v Carigrad, kamor upa dospeti do dne 20. maja. Vso progo ki je dolga 4000 km., prevozi za svojo zabavo. Tržaški biciklisti so ga lepo sprejeli — in ga pri odhodu tudi spremili iz Trsta.

Rumunske rodoljubkinje slovaškim sestram. Pod predsedstvom gospe Ratin osnovalo se je društvo rumunskih rodolubkinj na Ogrskem in Sedmograskem, da brani rumunsko narodnost. Odposlal se je poziv z več nego 600 podpisi slovaškim rodoljubkinjam, da storé jednako in se združijo z njimi v obrambo svoje narodnosti. Slovaške rodoljubkinje so odgovorile navdušeno in ustanovile odbor, ki bode deloval na to, da se tudi mej njimi ustanovi jednako društvo.

Veseli zapor. Sultan je minuli petek (turska nedelja) na bajram odredil, da se vsi, ki so zaprti v Carigradu zaradi dolgov, oproste. Prej pa je plačal sultan dolgove vseh zatvorcev iz svoje zasebne blagajne, vrh tega so bili jetniki še dobro pogoščeni, predno so jih izpustili iz zapora.

Velikanska steklenica. Šampanjska tovarna v Freiburgu dala je izdelati v neki badenski steklarni velikansko šampanjsko steklenico. Steklenica je 8 metrov visoka, ima 2 1/2 metra v presečku; tehta 28 stotov in drži 15.000 litrov. Ta ogromna steklenica bode razstavljena v kleti imenovane šampanjske tovarne.

Spomlad na Siciljskem otoku. V Mesini in v okolici je razsajal minuli torek zopet hud snežen vihar, mej katerim je padala toča. V pristanišču San Alessio vsidrani parobrod finančnega vodsta „Umberto I.“ tresčil je vihar s tako močjo ob nabrežno zidovje, da se je parobrod razbil. Dva mornarja sta utonila.

Upor zaradi suše. Vsled trajnega suhega vremena je nastalo v Turinu tako pomankanje vode, da so se morali napeljati nekateri studenci v bližnji Trani v mestni vodovod. Kmetje pa so se uprli temu in začeli zvoniti plat zvona in so hoteli preprečiti dela. Morali so priti vojaki na pomoč, ki so zasedli vso okolico.

Milijonar kot služnik. V Bambergu na Bavarskem pripeljal se je nedavno po noči neki trgovec z vlakom ter se je zaman oziral po kakem služniku, ki bi mu nesel prtljago in ga odvedel v hótél. Konečno zagleda starega bledega moža v priprosti obleki in ga naprosi, naj mu nese prtljago. Ko sta dospela v hótél, zahvali se trgovec ter stisne svojemu vodniku jedno krono našega denarja v roko. Jako pa se začudi, ko mu nositelj priloži še jedno krono, ter mu vrne oboje, češ, da bode mogel plačati prenočevanje. Ko je došel lastnik hótela in je jako ponižno pozdravil dozdevnega služnika, izvedel je tjaec, da mu je prtljago nosil — milijonar, ki pa je urno odšel.

Nočni marš v francoski vojski. Francoski vojni minister je izdal ukaz, da se od dne 15. aprila do 15. septembra ne sme nobena vojaška vaja vršiti po dnevi. V to

svrhu se morajo uporabiti nočne ure, t. j. čas mej zahodom in izhodom solnca.

Boj s turškimi razbojniki. Blizo Soluna napadli so pri vasi Senče turški razbojniki oddelek avstrijskih železniških delavcev. V boju bil je jeden Madjar ustreljen, štirje avstrijski delavci pa so bili težko ranjeni.

Gospodarske novice.

Kako pokončevati gosenice. — Ker se večkrat pripeti, da se gosenice, posebno ako je bilo preteklo leto ugodno zalegi te nesnage, zarode v toliki množini, da popolnoma končajo drevesne liste ter na ta način uničijo tudi ves zarod, je neobhodno potrebno, da se pokončujejo vsako leto po drevju, grmovju in živih mejah, kajti ob dveletni sadni pridelek pride, komur se ne posreči goseničjih gnezd spraviti z drevja. Med listi na vejah vidi se namreč prepletena tkanina (zapredek), v kateri najdemo na stotine gosenic, ako jo odpremo ali raztrgamo. Gosenice pa je treba odpraviti z dreves, predno izlezejo iz gnezd, kar se ponekod zgodi že sredi meseca marca, kajti neprimerno, če truda in stroškov bo stalo pokončevanje gosenic, ako so že izlezele iz gnezd. Sicer se pa po zimi tudi laže zapazijo, ker so veje še gole.

Goseničja gnezda se uspešno odstranjujejo na te le dva načina: Vzamejo se nalašč zato napravljene škarje, ki naj privežejo na dolg drog ter naj se z njimi postrizujejo vršički onih vejic, na katerih vise goseničja gnezda. Odstrizeni vršički naj se spravijo na kup ter naj se potem sežgo. Drugače pa gosenice lahko pokončujemo na ta način, da jim pozigamo gnezda s tako zvano goseničjo bakljo. Kakor škarje, priveže naj se tudi baklja na dolg krog, da se z njo laže dosežejo goseničja gnezda.

„Kmet“.

Solnčnično seme je dobra piča za perutnino. Kokoši, katerim se daje to seme, obilneje nesó in dobe lepše perje, kar je posebne važnosti, če se kokoši mislijo pokazati na kaki zastavi.

Laneno seme, katero je bilo na mrazu, vzkali hitreje, rastlina poprej razvije liste in tudi poprej zori.

Otemnele okenske šipe se dajo zopet svetle narediti, če jih večkrat z zelenimi koprivami drgnemo.

O kravah, ki se težko molzejo. — Kakor različni so vzroki, iz katerih se krave ne puste mleztii, isto tako različna so sredstva, s katerimi skušamo v okom priti temu zlu. V prvi vrsti svetujemo, da se s takimi kravami mirno ravna. Ako kravo rado šegeta, vzdigne naj se ji prednja noga, pa se bo lahko molzla. Ako jo sesa tele, dobro jo je potem, ko se tele nasesa, dobro izmleztii. Ako je prehlajenje vzrok, da se krava ne da mleztii, potem je treba poskrbeti za suho ležišče, treba je paziti, da krava ne stoji na prepihu ter da redno molze, in sicer tudi tedaj, ako ji iz vimena ne dohaja več pravo mleko, ampak le neka sirnata tvarina. Ako je pa pregreto vime, potem naj se pod kravo postavi posoda vrele vode, krava pa naj se pokrije s kako odejo, tako da sopar obkroža kravje vime. Vodni sopar je dobro sredstvo proti vnetju in krave ostanejo pri tem opraviu navadno mirne. Ko se je to zgodilo, osuši naj se vime do cela in namaže naj se z mazilom iz enakih delov sladkega, svežega ter

čistega laškega olja in jajčjega rumenjaka, vsega skupaj prilično za dve navadni žlici. Ako je pa zamašen kak sesec, mora se previdno predreti s pletilno iglo. Seveda je živinče pri tem opraviu treba prav trdno držati. Paziti pa se mora, da se luknjica zopet ne zaraste ali zalepi. Zato naj se vtakne vanjo kos strune, kakršne rabimo za gosli, in naj se pusti notri do drugega dne. Drugi dan naj se izvleče, v luknjico pa naj se vtakne kos nekoliko debelejšje strune. S tem naj se nadaljuje tako dolgo, dokler sesčeva luknjica ne odstane odprta.

Pomlajevanje sadnega drevja. — Pride čas, ko pri sadnem drevju začne ponehovati rast ter večkrat tudi popolnoma preneha, tako da se na njih izcimijo le še sadunosne vejice. To se pa tem prej dogodi, čim manj redilnih močij dobiva deblo iz zemlje, čim manj se drevo oskrbuje in snazi. Ako pa les nič več ne poganja, začnejo birati listi. Ker pa listi drevesu pripravljajo snovi za prihodnje leto, začne drevo od leta do leta vedno bolj pešati ter končno popolnoma umre. Temu se pa odpomore, ako se drevesa pravočasno pomlajujejo. To se pa tako-le godi: drevesu, katero hočemo pomladiti, skrajšamo ali odrežemo vsako posamezno vejo do polovice ali pa vsaj za tretjino. Skrbeti pa moramo pri tem početju za bodoči vrh. Ravnati je treba tako-le: 1.) Sadno drevje naj se pomlaja spomladi ali pa jeseni; za koščičasto sadno drevje je bolje, ako se pomladi jeseni. 2.) Z ozirom na velikost drevesa treba je pustiti po dve ali tri veje in poleg teh vse vejice, ki raste na skrajšanih vejah pod odreznim mestom. Postranske veje se po enem ali dveh letih pomladijo ali celo popolnoma odstranijo. 3.) Vsaka veja naj se odreže prav blizu vejice, in sicer bodi odrezna ploskev pravokotna. Rane naj se skrbno zamažejo z drevesnim voskom ali pa s katranom. Paziti je treba, da ne bodo večje nego 5 do 6 centimetrov. Drugo leto po pomlajenju naj se drevo ogleda ter naj se odstranijo pregoste vejice. Puste naj se pa močnejše vejice, ki kažejo, da postanejo močne veje; a še te naj se pomladijo. Pri naših plodunosnih jablanah in hruškah je pomladitev treba ponoviti vsakih deset let. Še bolj pogosto naj se to zgodi pri slivah in češpljah.

Miši in podgane pokončamo, ako jim nastavimo „grenke mandlje“, katere drobno zrezana potresemo s sladkorjem in z moko. Živalice jih radi snedó in poginejo. —

„Lesne črve“ pazeemo, če namažemo črviv les s petrolijem, ali pa z bencinom.

Madeži oljnatih barv na steklu (pri šipah) se odstranijo, če se pomažejo s trpinovim oljem; ko se omehčajo, omijejo se z vodo. Paziti je pa, da ne pride olje na okvir.

Da kis ali očet ne začne vreti ter se tako pokvari, treba ga je segreti in pustiti, da vreje nekaj minut. Takó segret in ohlajen kis ostane dober dolgo časa.

Meso se dalj časa ohrañi, ako ga odrgaš z drobno zmruvenim sladkó jem. Pri porabi se omije s čisto vodo. Meso nič ne izgubi, timveč postane celó boljše.

Za kratek čas.

Natančno. Major (k vojakom): „Znaš plavati?“ „Da gospod major!“ — „Kje ste se naučili?“ „V vodi, gospod major!“

Glavna stvar. Strežaj: (tuncem razkazujoč starodaven grad) „Tukaj vidite soló, v kateri je bil brez umorjen. — Tu je posoda, v kateri si je umil morilec roke. — Tukaj je pa pušica, v katero se meče denar.“

Zlobno. Gospod: „Kaj gospod doktor, vi še niste postali zdravstveni svetnik?“

Zdravnik: „Mi imamo preveč sovražnikov na tem svetu.“

Gospod: „No, kaj šele na drugem.“

Razlika. Oče: Vi prosite roko moje hčere. Saj ona nema ničesar.

Snubač: „Nič za to: Saj ima njen oče.“

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.

Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Koruja v Gosposko ulico. Usnje in podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

Franc Bensa v Ozki ulici št. 8 v Gorici, prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Franjo Jakil

tovarna koč v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novine Franc,

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Ivan Druša

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na „neri“ voglu v ulico Martelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidlič

čevljar v Semenški ulici št. 4. se priporoča Slovencem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Korni ima zalogo Dreherjevega piva ter čita, moka, soli in otrobu.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semenški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klubov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki selske dece v „Sloginuh“ vseh zavodih.

Anton Koren

trgovca v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in polobe.

Peter Birska

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Garavaglia št. 4) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom (na debelo v Vrtni ulici št. 8 poleg ljudskega vrta na desno) prodaja med 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: Vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v selsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjižice za upisovanje, itd. Pisanske in risanske izdobre papirje izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno udeležstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svoje veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavrtnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vsvo opravo, zlate in sreberne zvezde skratka vse, kar je potrebno za gospoda vsakega stanu. Obleke po naročilu izdeluje točno in po nizki ceni.